

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Nr. 3

1. Marts

8. Aarg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1947

Det er uklogt at spare

Udgifterne til en effektiv Isolering
med de danske

DANATEX Træfiberplader

samt

TROLDTEKT Letbygningsplader,

thi derved sparer De nu og i Fremtiden en ikke uvæsentlig Del af Deres Brændselsudgifter, og De er ved formindsket Brændselsimport med til at slide af paa Valutapuklen.

Faas hos Trælast- & Bygningmaterialeforretninger over hele Landet.

A/S TROLDHEDE PLADEINDUSTRI

FABRIK:

Troldhede . Tlf. Troldhede 10

HOVEDKONTOR:

Aarhus . Grønnegade 57-59 . Tlf. Aarhus 820

RØDE DRÆNRØR
føres altid paa Lager fra 2" til 8". — Tilbud til Tjeneste.
A/S Gammelgaard Teglværk,
Telefon 187. Skive.

Petersværk Betonvare-Industri.
Nørresundby. — Tlf. 1055 (2 Lin.)

Alt i Betonvarer efter D. S. 406.;
Renseanlægget „Ringtanken“ (Dansk Patent Nr. 59820).
Egne Fremstillingsmetoder af højeste Standard.

**RØDE DRÆNRØR
TAGSTEN
MURSTEN
=
Kählers Teglværk
KORSØR**

**Bjerringbro
Cementvarefabrik**

ved Th. Petersen
Telf. 111, Bjerringbro

Alle Δ -mærkede Rør
Imprægnerede
og uimprægnerede

Stort Lager
Altid leveringsdygtig

**RESENBRO
CEMENTSTØBERI**
v/ Ingentør C. G. Madsen
Telefon 34

Prima Betonrør efter dansk
Ingeniørforenings Normer
Mrk. Δ i alle gangbare Di-
mensioner fra 10—60 cm saa-
vel med som uden Muffe.
FORLANG TILBUD

Røde Drænrør
indtil 16" Diameter
1/8 Hvorslev Teglværk
pr. Ulstrup
Telefon 67 Ulstrup

Skive Cementstøberi
KNUD ØSTERGAARD
Telefon 921

Normrør
med Garantimærket Δ
Imprægnering
Brøndrør

Nivaagaards Teglværk
Telf. Nivaa Nr. 9 Nivaa St.
Drænrør i alle Dimensioner
fra 2" til 15". — **Lerrør** med
og uden Muffe fra 6" til 15"

HØJSLEV TEGLVÆRKER A/S

PRIMA, RØDE DRÆNRØR
i Størrelse fra 2 til 15 Tommer.
Tlf. Højslev 3.

Indhent Tilbud.

Røde — 2"—12" — Drænrør.
Forlang Tilbud.

Akts. Frederiksholms Tegl- & Kalkværker.
Rosenørnsallé 18. — København V. — Central 282.

**Kroghsgades
Cementstøberi**

v/ J. C. HALVORSEN
& SØNNER.
Kontor: Dannebrogsgade 22
Aarhus.
Tlf. 5019—5020.

Ny Fabrik i Vejlbj.
Tlf. Riisskov 9319.
Alt i Betonvarer D. S. 400.

**HORN BÆK
Cementvare- og
Mørtelfabrik**
Marius Ødum
Telef. 400 Randers

∴
Kun Δ -mærkede Varer
føres. - Største Lager.
Bedste Kvalitet. - For-
lang Tilbud.

**Stenvad
Cementstøberi**
Telf. 6 Stenvad
Arnold Westmark

Alle Δ mærkede Rør føres
Altid leveringsdygtig

Midtjydske Teglværkers Salgskontor

Telefon Skive 1030

S. m. b. A.

Telefon Viborg 1330

Alle Størrelser i Drænrør leveres

LEVERANDØRER TIL DE SAMV. PLANTNINGS-
FORENINGER OG HEDESELSKABET

SKOVFRØKONTORET

JOHANNES RAHN & SØN NORMASVEJ 21 · KØBENHAVN-VALBY · TELF. VALBY 2

Leverer alle Arter Skovfrø efter forudgaaende Undersøgelse ved Statsfrøkontrollen i København samt med nøje Angivelse af Proveniensen. — Prisliste sendes paa Forlangende.

**Brostrøms
Planteskole**

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle
Planter for Have,
Mark og Skov —

*Haardføre og veldrevne
Arter for ethvert Formaal*
Forlang Tilbud
Vi garanterer Kvaliteten

Frøavlscenret

HUNSBALLE

Holstebro - Tlf. 353
Frøavl og Frøhandel

**PALUDANS
PLANTESKOLE**

— KLARSKOV —
130 Tdr. Land.

Skovplanter,
Hæk- og Hegnsplanter,
Allétræer,
10 Millioner Prikleplanter.

Forlang Prisliste.

TELEFON KLARSKOV NR. 9.

**Randers
Planteskole**

v. Petri Petersen
Telefon 423

Alt i haardføre
og veludviklede Planter
til Have, Mark og Skov

Frøcontoret

(for undersøgt Markfrø)
— Grundlagt 1887 —
KOLDING
Telefon 43

A/s Skive Markfrøkontor

Grundlagt 1896
Telt. 94 Skive

Frøavl Frøhandel

**Hulkjærhus
Planteskole**

Rødkjærsbro
Telefon Ans 25

Planter til
Skove
Læhegn
Haver

Spejlborgs Planteskole

Brønderslev
Telefon 382

Skov-,
Læ- og
Hækplanter

**A/s SØNDERJYDSK
FRØFORSYNING**

Aabenraa Telefon 3047
Frøavl & Frøhandel

**Spedalsø
Cementvarefabrik**
R. Jensen . Indeh. J. Jensen
Telt. 504 Horsens

Imprægnerede Rør efter
Ingeniørforeningens
Normer. Drænrør i forsk.
Dimens. fra 10-50 cm.
Forlang Tilbud.

Stryg elektrisk

Brødrene Brincker
Greisdal Hammerværk pr. Vejle
Grundlagt 1887

Specialitet: Tørvegredbe, Tørvespader, Drænværktøj, Lyngleer.
Alle Slags Grebe, Forke, Spader, Roehakker, Høstleer
og Haveredskaber leveres med fuld Garanti.

Trifoliums Frø giver stor Høst.

Traktorfører

med egen ny Traktor
søger Arbejde i Sæsonen
ved Tørvearbejde eller
Mosekultur.

Bjarke Thorslund,
Kærbøl pr. Ribe.

Landbrugslotteriet.

Største Gevinst Værdi 80,000
Kr. Præmie 10,000 Kr. Ialt
i en Serie 38,000 Gevinster
+ en Præmie. — Tils.
Kr. 1 Million 823,460. —
Trækkes samtidig med
Klasselotteriet.

Hoved-Kollektionen, Frederiksberggade 2, København K.

Kjellerup Betonvarefabrik

ved I. T. BIRK . Foreløb. Tlf. Rødkjærsbro 14

Fører kun Δ mærkede Varer.

Alle Arter Betonvarer til Afvanding og Kloak føres.

FORLANG TILBUD

Brug **RANDERS**
REB

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:

Nordjyllands

Kulkompagni

Nørresundby

Telefon 4227 - 4228

Fabrik: Kaas
Telf. Kaas 11.

Ellidshøj Kridt- & Kalkværk

v/ C. M. Christensen, Aarhus
Tlf. Ellidshøj 4 og Aarhus 7312

Fabrikation af Jordbrugskalk
samt Foderkridtmel

TØRV

og

BRUNKUL

af

Produktion 1947

købes

KRUSØE & CO.

Kalvebod Brygge 4
KØBENHAVN V.

Rigstelefon 247 (3 Linier)
Central 3530 (7 Linier)

L. KRISTENSEN

REMINGTON OG REMTOR
SKRIVEMASKINER

DANMARKS ÆLDSTE
SKRIVEMASKINE-FIRMA

FREDERIKSBERGGADE 1A
KØBENHAVN K.

Alfa SENNER

- den pikante

Forlang den hos Deres Købm

Teglværkernes Salgskontor

ESBJERG

Telf. 265-546

DRÆNRØR

2" - 15"

MURSTEN TAGSTEN

SPRIT

til teknisk Anvendelse.

Hedeselskabets

Tidsskrift

Nr. 3

1. Marts 1947

68. Aarg.

Indtrædende Medlemmer indtegnes hos Selskabets Forretningsførere. Medlemsbidraget er enten aarlig mindst 5 Kr. eller en Gang for alle mindst 100 Kr. Større Bidrag modtages gerne. Tidsskriftet udgaar ca. 16 Gange aarligt og sendes uden Vederlag til Selskabets Medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Annoncepris 40 Øre pr. mm. Oplag 19,400 Eksemplarer.

Indhold: Hedeselskabets Forretningsførere. — Tilvirkningen af Tørvestrøelse i 1946. — Et Tiaars Grundforbedringsarbejde. — Johanne Langballe. — Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvirksomhed. — Fra Plantningsforeningernes Virke. — Litteratur: Föreningen Skogsarbetens och Kungl. Domänstyrelsens Arbetsstudieavdelning (S.D.A.) — Mindre Meddelelser.

Hedeselskabets Forretningsførere.

Hedeselskabets Forretningsfører for *Silkeborg* Distrikt gennem en lang Aarrække, Boghandler *J. Chr. Digmann*, Silkeborg, har ønsket at fratræde paa Grund af Alder, hvorefter Hvervet er overtaget af Landinspektør *Werner Nielsen*, Silkeborg.

Købmand *Hans Jessen*, Nr. Hostrup, Røde Kro, der siden Genforeningen har været Forretningsfører for *Egvad* Distrikt, har ønsket at afgive dette Hverv. Distriktet er herefter blevet delt med Gaardejer *Peter H. Petersen*, Horsby, Røde Kro, som Forretningsfører for *Egvad* Distrikt og Lærer *E. O. J. Petersen*, Kløvtoft, Hellevad, som Forretningsfører for det nyoprettede *Hellevad* Distrikt.

Tilvirkningen af Tørvestrøelse i 1946.

Som det tidligere er omtalt*), var Vejrforholdene i Sommeren 1946 overordentlig uheldige for Fremstillingen af Brændtørv. Ogsaa for den anden Gren indenfor Moseindustrien, nemlig Fremstillingen af Tørvestrøelse, var Vejret uheldigt, derved at det har knebet med at faa de i 1945 opgravede »Klyner«, som overvintrede paa Moserne i 1945—46, tilstrækkelig gennemtørre, hvorved det baade er gaet ud over Mængden af produceret Strøelse og tillige over Kvaliteten.

*) Hedeselskabets Tidsskrift Nr. 16, 1946.

Der findes her i Landet 8 Virksomheder, der fremstiller Tørvestrøelse, og alle Virksomhederne har paa samme Maade som i de foregaaende Aar velvilligst besvaret Hedeselskabets Forespørgsel angaaende Produktionens Størrelse m. v.

Der er i 1946 fremstillet ialt 262 500 Baller Tørvestrøelse og Tørvemuld mod 210 500 Baller i 1945, altsaa en Fremgang paa 25 pCt. I Henhold til de foreliggende Vægtangivelser svarer Produktionen til ca. 15 500 Tons, hvilket er en Stigning paa ca. 37 pCt. Forskellen mellem de to Tal maa ganske utvivlsomt skyldes, at det ikke i 1946 har været muligt at faa Vandindholdet i Strøelsen saa langt ned som under normale Forhold.

Det har ved flere af Virksomhederne knebet med at faa tilstrækkelig Arbejdskraft til Opgravning og Pasning af Klynerne i Moserne, og for de større Produktioners Vedkommende er Mangelen paa Jernbanevogne fremdeles meget følelig.

Efterspørgslen har til Stadighed været meget stor baade efter Tørvestrøelse og Tørvemuld, og det har ikke været muligt fuldt ud at tilfredsstille den. Bemærkelsesværdig er den forholdsvis store Efterspørgsel fra Ulandet. Der er selvsagt kun Tale om forholdsvis smaa Kvantiteter, men især under de nuværende Valutaforhold maa enhver Form for Eksport have Krav paa Interesse.

Prisen for Tørvestrøelse har varieret fra 4,00—4,50 Kr. pr. Balle frit i Banevogn, hvilket er ca. det dobbelte af Førkrigsprisen. Til Sammenligning kan det anføres, at Prisen paa første Klasses Brændtørv er steget fra 17—18 Kr. til 41,15 Kr. pr. Ton samtidig med, at der ydes ikke ubetydelige Statstilskud til Produktionen af Tørv.

A. Krøigaard.

Et Tiaars Grundforbedringsarbejde.

I en Oversigt fra Landbrugsministeriet meddeles, at der efter Loven af 26. Februar 1937 om Grundforbedring i Tiaaret indtil 1. Januar 1947 ialt er drænet 213 000 ha, merglet 1329 ha, kalket 848 ha og nykultiveret 1367 ha til en samlet Udgift af 145,7 Mill. Kr., hvoraf Statstilskudet udgør 57,8 Mill. Kr.

Desuden er der til Vandløvsreguleringer og Vejarbejder anvendt 12,3 Mill. Kr., hvoraf Statstilskudet har udgjort 4,6 Mill. Kr.

Af Arbejder, der er behandlede af Tremandsudvalgene er der fra 26. August 1941 til 1. Januar 1947 udført Arbejder for 14,1 Mill. Kr., hvoraf Statstilskudet udgør 6,9 Mill. Kr.

Johanne Langballe.

For kort Tid siden er Fru Johanne Langballe, Enke efter Pastor Langballe, død i sit Hjem hos en Datter og Svingersøn i Odder i en Alder af 88 Aar.

Fru Johanne Langballe var den næstældste af E. M. Dalgas' Døtre, hvoraf den ældste, Frk. Mette Marie Dalgas, født 1857 i Holstebro, endnu lever i sit Hjem i Aarhus.

Fru Johanne Langballe var omtrent lige til sin Død stærkt interesseret i alt, hvad der rørte sig omkring hende. Aandsfrisk og veloplagt fulgte hun med i Tidens Spørgsmaal og færdedes paa Trods af sin høje Alder alle Vegne, i mangt og meget af samme livlige Aand som Faderen.

Minderne om Hjemmet paa »Montana« og Erindringerne om Faderen værnede hun stærkt om. Faldt Talen paa »gamle Dage« var hun en livlig Fortæller, der havde en ganske bestemt Opfattelse af, hvordan alting var gaaet for sig. Det hørte til hendes bedste Erindringer, naar hun fortalte om, hvorledes hun som 16-aarig ung Pige havde tegnet Kort for Faderen til Brug for Arbejdet i Hedeselskabet, eller naar hun mindedes Rejsen til og Opholdet i Italien i 1879 hos »Faster Carolina«, E. M. Dalgas' Søster.

Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvirksomhed.

Fra Distriktskontorerne under Hedeselskabets Mose- og Engafdeling foreligger der en Opgørelse over Arbejdet i Januar Maaned 1947.

Det fremgaar heraf, at der i Maanedens Løb er fuldført 589 Arbejder omfattende 2468 ha til en samlet Udgift af 2 491 760 Kr. Heraf var 568 Drænings- og Kultiveringsarbejder omfattende 2034 ha (Udgift 2 232 620 Kr.) og 21 Vandløbsreguleringer med et interesseret Areal paa 434 ha (Udgift 259 140 Kr.).

Derudover er der i samme Maaned ved samtlige Distrikter færdigprojekteret og tilstillet Rekvirenterne 472 Arbejdsplaner omfattende 1656 ha til en Overslagssum af 2 100 480 Kr. Heraf var 453 Drænings- og Kultiveringsplaner omfattende 1325 ha (Overslagssum 1 661 780 Kr.) og 19 Vandløbsreguleringer med et interesseret Areal paa 331 ha (Overslagssum 438 700 Kr.).

C. V. S. L.

Fra Plantningsforeningernes Virke.

Nogle Ord fra Øerne.

Omtrent samtidig er der i et Dagblad i Vordingborg og et Dagblad i Nyborg fremkommen Indlæg, der advarer mod Rydning af de levende Hegn, saaledes som det i de senere Aar hyppigt er sket. I det ene Indlæg hedder det:

»Jeg har før peget paa det urimelige i, at saa faa er interesseret i Plantning som Tilfældet viser. For nogle Aar siden var Løsenet: »Væk med de levende Hegn«, saa vi kan komme til at røre os og faa frisk Vind over Marken. Det blev nu en dyr Lære, som Konsulenterne paa det Tidspunkt fik en Del unge Landmænd til at gaa ind for. Ikke alene forsvandt en Del Fugle, der var gode Hjælpere i Bekæmpelsen af Skadedyr paa Markens Planter, men ogsaa Læ for Kreaturerne forsvandt. Hvor mange Kilo Smør mindre dette betyder for den enkelte kan ikke opgives, men det er utvivlsomt, at der er Tab at notere af denne Aarsag.

Og nu kommer hertil Brændselsmanglen i disse Aar; her vilde de levende Hegn af Hassel, Tjørn eller hvad der nu kan gro i Skellene, have givet et godt Bidrag til Afhjælpning af Brændselsnøden.

Af alle disse her nævnte Grunde maa det henstilles, at Problemet tages op til Overvejelse, hvilket sikkert betyde, at Hegnsplantningerne udvides. Det vil særlig være paa de lettere Sandjorder, at der bør sættes ind med det samme. Her spiller nemlig Sandflugt og Foraarstørken ind tilligemed med, hvad der ovenfor er nævnt.«

I det andet Indlæg hedder det noget lignende:

«Man burde lade være med at rydde Hegnene. For det første pyn- ter de levende Hegn i Landskabet, og for det andet yder de Læ til

Hestene og Kreaturerne i Regn og stormfuldt Vejr. Paa en Mark uden Hegn vandrer Dyrene i de kolde Efteraarsdage med Slud og Blæst hvileløse rundt paa Marken, hvorimod man paa en Mark med Hegn omkring kan se Dyrene ligge i Læ ved Hegnet meget tilfredse med Tilværelsen.

Og endelig vil der holde mange Fugle til ved en Mark med Hegn omkring, og det siger sig selv, at det har stor Betydning med Hensyn til Bekæmpelsen af skadelige Insekter og andre Skadedyr.

Lad derfor være med at rydde Hegnene. Fordelene ved at lade dem staa er større end Fordelene ved at faa dem væk.«

Naturligvis har disse Indsendere til Bladene Ret. Det falder helt i Traad med Erfaringerne alle Steder fra, hvor der er ryddet Hegn.

Intet fortrydes saa hurtigt, og intet bygges saa langsomt op igen.

Bevar Hegnene, værn om dem og udbyg nye Læhegn, hvor saadanne er tiltrængt.

50 Aars Jubilæet

i Aarhus Plantningsforening blev fejret den 25. Januar ved Generalforsamling og Fest paa Forsamlingsbygningen i Aarhus. Foreningens Formand, Pastor *Christensen*, tidligere Harlev nu Silkeborg, blev hyl- det for sin Virksomhed, idet han i 31 Aar har været Medlem af Bestyrelsen. Afdelingsleder *Steenstrup*, Viborg, bragte i smukke Ord en Tak fra De samvirkende Plantningsforeninger og Hedeselskabet og overrakte Pastor *Christensen* Plantningsforeningernes Hæderstegn det smukke Sølvbæger. Fra Aarhus Plantningsforening overrakte Skov- rider *Piper* et stort Sølvfad.

Foreningen har i de 50 Aar uddelt 5 Mill. Træer, nemlig 3,2 Mill. Naaletræer og 1,8 Mill. Løvtræer. I 1946 er der uddelt 136 000 Naaletræer og 79 000 Løvtræer.

Festen sluttede med fælles Kaffebord og Foredrag af Sekretær *Skodshøj*.

Til Bestyrelsen nyvalgte Gaardejer *Lindskov*, Sabro, i Stedet for Pastor *Christensen*, der ikke ønskede at fortsætte. Som ny Formand valgtes Lærer *Korsbæk*, Faarup.

Djursland sdr. Plantningsforening

har i 1946 uddelt 357 800 Naaletræer og 70 000 Løvtræer, oplyste For- manden *P. Madsen Pedersen*, Kolind, paa Generalforsamlingen i Taa- strup. Til Bestyrelsen genvalgte Gaardejer *N. Rasmussen*, Draaby.

Skanderborg og Omegns Plantningsforening

er i 1946 naaet op paa 611 Medlemmer og har uddelt 221 Naaletræer og 75 000 Løvtræer. Ved Generalforsamlingen forleden blev alle Valg Genvalg. Foreningen kan til næste Aar fejre 50 Aars Jubilæum.

Bjerringbro og Omegns Plantningsforening

har holdt Generalforsamling i Bjerringbro under Ledelse af Forman- den, Gaardejer *Oscar Dam*, Mammen. Forstassistent *Nielsen*, Guldborg-

land, redegjorde for Planteudleveringen, der til 199 Modtagere havde omfattet 120 200 Naaletræer og 42 000 Løvtræer. Forsassistent *Nielsen* og *Søren P. Mogensen*, Sahl, blev hyldet og fik overrakt hver en Gave i Anledning af 25 Aars Virksomhed i Plantningsforeningens Ledelse.

Kjellerup og Omegns Plantningsforening

har holdt Generalforsamling. Formanden *Ejner Philipsen*, Knudstrup, oplyste, at der var solgt 327 000 Naaletræer og 90 000 Løvtræer. Foreningen havde anskaffet sig en ny Grubber til Udlaan blandt Medlemmerne. Konsulent *Ole Nielsen* redegjorde for det store Plantningsarbejde, der udføres, navnlig i Vesteregnet, der ogsaa trænger mest, og Skovrider *S. A. Christensen* gav forskellige Oplysninger. Til Bestyrelsen genvalgtes Formanden og Gaardejer *H. P. Hansen*, Stenrøgel.

Vejle og Omegns Plantningsforening

holdt den 30. Januar Generalforsamling. I Beretningen oplyste Formanden, Gaardejer *Kr. Jacobsen*, Ulkjær, at der var udleveret 248 000 Naaletræer og 269 000 Løvtræer til 544 Modtagere.

Skovrider *Aaskov*, Grindsted, holdt Foredrag om Plantningssagen og anbefalede bl. a. at bruge Bøg i højere Grad end hidtil, dog ikke ved Marker, hvor Kreaturerne kan naa dem.

Til Bestyrelsen genvalgtes *Kr. Jacobsen* og Konsulent *Martin Nielsen*, Vejle.

Han Herreds Plantningsforening

holdt den 29. Januar Generalforsamling i Fjerritslev under Formanden, Gaardejer *Jens Møllers* Ledelse. Der har ialt været uddelt 201 000 Naaletræer og 85 000 Løvtræer, fordelt mellem 5 Læplantningslaug og 538 Medlemmer. Formanden og Konsulent *Svaneborg* genvalgtes til Bestyrelsen.

Skovrider *C. F. Jensen*, Hurup, redegjorde for Plantningsarbejdet i 1946, der havde været et godt Aar for Plantningssagen, og Sekretær *Skodshøj*, Viborg, holdt Foredrag om Læplantning. En Del Forespørgsler gav Anledning til en interessant Diskussion.

Rødbyfjords Lodsejerlaug

har i Fjor plantet 144 800 Planter.

Salling og Fjends Herreders Plantningsforening

har holdt Generalforsamling den 7. Februar i Skive. Formanden, Lærer *Myrhøj* advarede mod at nedhugge de gamle Læhegn, medens Forstassistent *Boldrup* fremhævede, at et Læhegn ikke skal gøres ren, men skal holdes rent!

Afdelingsleder *Steenstrup* holdt Foredrag om Læplantning, og udtalte bl. a., at der sandsynligvis kunde opnaas ca. 10 Mill. Kr. mere i aarligt Udbytte af Agerjorden i Viborg Amt, saafremt Læhegnssystemerne var helt gennemført. Endnu havde vi kun 25 % af de nødvendige Læhegn.

Give og Omegns Plantningsforening

har under Ledelse af Formanden, Førstelærer *Rasmus Mortensen* holdt Generalforsamling i Give. Til 500 Modtagere er der udleveret 495 000

Naaletræer og 149 000 Løvtræer. Planteantallet er nok til Beplantning af ca. 400 Tdr. Land, hvis de var anvendt til Plantagebeplantning, oplyste Skovrider *Aaskov*. Den stærke Jordfygning, man i disse haarde Barfrost dage ser hen over lette Jorder, viser — fremhævede Skovrideren —, at der fremdeles trænges til Læplantning — ikke alene mod Sommervestvinden, men ogsaa og ikke mindst til Værn for Vinterens hyppige Østenstorme, som virker ødelæggende paa Græsmarker og kostbar Vintersæd. Hvor det kan gøres maa man søge at erstatte Naaletræsplantninger omkring Hus og Gaard med levedygtige Plantninger af Løvtræer.

Skovfoged *Ravn*, Give, og Gaardejer *Holger Nielsen*, Risgaard, genvalgtes til Bestyrelsen.

Plantningsforeningens tidl. Formand, Rentier *Lars Søndertoft*, Brande, blev udnævnt til Æresmedlem.

Plantningsforeningen for Nørre og en Del af Sdr. Herred

holdt den 7. Februar Generalforsamling i Grenaa. I 1946 var der uddelt 81 200 Naaletræer og 27 000 Løvtræer, oplyste Formanden, Gartner *Kr. Pedersen*, Voldby. Efter et Foredrag af Sekretær *Skodshøj* besvarede Skovrider *Thyssen* en Del Forespørgsler.

Bladet »Skov og Folk«

der ophørte at udkomme 1. Januar, vil antagelig blive udsendt igen som et kvartaarligt Medlemsblad for Plantningsforeningerne paa Djursland.

De forskellige Plantningsforeninger har drøftet det paa Generalforsamlingerne, og alle Vegne har der været Interesse for en saadan Ordning.

Litteratur.

Föreningen Skogsarbetens och Kungl. Domänstyrelsens Arbetsstudieavdelning (S. D. A.).

*Meddelande No. 30: »Huggarredskap» av Civiljägmästare Niels Hultmark
(103 Sider).*

Publikationen, som er et Bidrag til Arbejdet for en Rationalisering indenfor Skovbruget, giver Oplysninger om de Erfaringer, som man har høstet ved det praktiske Arbejde med Hensyn til Skovværktøjs Anvendelse og Behandling i forskellige Egne af Sverige.

For danske Forhold har særlig Afsnittet om Save Interesse. Det er af meget stor Betydning, at Arbejdslederen er i Stand til at give Arbejderen rigtig Instruktion, baade m. H. t. hvilke Savtyper, der bør anvendes, og hvorledes de skal holdes i Orden.

Undersøgelser har vist, at en Arbejdsforøgelse paa ca. 20 % ikke er ualmindelig, naar daarligt holdte Save sættes ordentlig i Stand.

En Rationalisering paa disse Omraader har saaledes betydelig Interesse for Skovejeren — og naturligvis ogsaa for Skovarbejderen.

Publikationen giver en meget nøjagtig Beskrivelse — med mange udmærkede Illustrationer — af, hvorledes Savene holdes i den bedst mulige Orden, hvilke Hjælperedskaber der skal anvendes ved Afretning, Udlægning m. v., og hvilke Typer File der skal anvendes til de forskellige Tandtyper.

Arbejdslederen bør holde Øje med Arbejdernes Redskaber under sin Færd i Skoven, og han bør ikke lade en Lejlighed gaa fra sig til at give Arbejdere, som anvender daarligt holdte Redskaber, Instruktion i, hvorledes Redskaberne rigtigt skal vedligeholdes.

I Afsnittet omhandlende forskellige Typer af Økser, som anvendes ved Træfældning, er det bemærkelsesværdigt, at de ved Naaletræskovning sædvanligt anvendte Økser har en Vægt af kun 0,9—1,3 kg, medens der i Danmark meget almindeligt anvendes Økser paa 2 kg.

Ogsaa Skæftningen er forskellig fra den danske. Øksehovedet »staar under« Skaftet, mens man i Danmark ved Hjælp af en Kile i Skaftets øverste Kant skæfter Øksen saaledes, at Hovedet »staar over« Skaftet. Dette sidste bevirker, at Træet kan fældes med lavt Stød, medens Arbejderen kan staa i en oprejst og fri Stilling under Arbejdet.

Torben Hansen.

Mindre Meddelelser.

et er nødvendig at plante.

Hr. *Mandrup Christiansen*, Dronninglund, udtaler til »Vendsyssel Tid«, at det i de sidste Aar er gaaet saa stærkt ud over vore Skove, at det meget vel kan komme til en Brændselskatastrofe ad Aare. Det maa derfor blive en national Opgave, som Rigsdagen maa tage op til Overvejelse, at faa plantet hurtigtvoksende Træer paa alle de Steder, hvor man uden at tage Nyttejord kan gøre det. Saadanne Steder findes omtrent paa enhver Ejendom.

*

En Erindring om Tyskerne.

Hylesinus piniperda er en lille Bille, der under normale Forhold ikke gør særlig megen Skade, men naar Forholdene begunstiger, kan den blive en slem Fjende, og det er netop sket i disse Aar paa Djursland. I Plantagerne omkring Tirstrup Flyveplads fældede Tyskerne en Mængde Træer og lod dem ligge i længere Tid i Skoven med Barken paa, og da den nævnte Billes Larve netop svælger i Vellevned i Mellemrummet mellem Bark og Ved paa fældede Træer, førte det til en voldsom Udvikling af denne Insektart. Det farlige er imidlertid ikke Larvens Liv under Barken, men derimod det næste Trin i dens Udvikling, idet den som udvoksen Bille søger op i Fyrretræernes unge og nye Skud og æder sig ind i disse. Deraf følger ogsaa dens populære Navn Marvboreren.

Resultatet ses omkring Tirstrup, hvor Mængder af Træer staar ødelagte og nøgne efter Billeangrebet, saaledes at en Del af dem ogsaa maa ventes at gaa ud.

Det eneste Kampmiddel mod Billen bestaar i at sørge for, at de syge Træer fjernes, og alle fældede Træer og Rummeter med Bark paa fjernes fra Skovene saa hurtigt som muligt, helst inden Maj, oplyser Skovrider *Thyssen*, Ebeltoft.

*

Kaas-Fabriken

har i Perioden 1939—46 produceret ialt 146 000 Tons Briketter og 135 000 Tons Tørv, medens der i hele Perioden 1926—39 kun produceredes 100 000 Tons Briketter. Mosen omkring Fabriken menes at være udtømt om 10—12 Aar. Som bekendt er Fabriken i fuld Sving med at forvandle de afgravede Arealer til dyrkbare Arealer.

*

Hovergaarderne Mergelselskab, der forleden afsluttede sin Virksomhed, havde i Perioden 1922—29 udkørt ialt knap 30 000 Kbfvn. Mergel, og ikke som i sidste Nummer meddelt kun 2700 Kbfvn.

ANDELS-PENSIONSFØRENINGEN

Vestre Boulevard 47. Tlf. G. 2728.

(Gensidigt Pensionsforsikringssekskab.)

København V.

Pensionsforsikringer, Liv-, Overlevelses- og Børnerenter.

HELLESENS SENIOR

er en stor, stærk, paalidelig Haandlygte

HELLESENS SENIOR

giver blændende Lys Aar efter Aar med

HELLESENS

verdenskendte
Tørellement

HELLESENS SENIOR

I Regn og Blæst
uden at blinke

Absolut farefri i Ga-
rager, Stalde, Pak-
huse og i Hjemmet

Uundværlig i
Jægerhytten

E. Graven's Planteskole,

Hansted pr. Horsens,
Tlf. Hansted 46,

forhandler alle

**Skov-,
Hegns- og
Haveplanter.**

Indhent Tilbud.

A. Philipsen & Co., Viborg.

Maskinanlæg - Automobiles.
Telefon 173-174.
Elektriske Anlæg.
Vandværksanlæg.

TIL ALLE SLAGS
BYGNINGER

DANSK
ETERNIT

TAG- OG VÆGBEKLÆDNING

DANSK ETERNIT FABRIK A/S
AALBORG
SALGSKONTOR: OTTILIAVEJ 18
KØBENHAVN VALBY
TELEFON: CENTRAL 3755

Rødkjærsbro Cementvarefabrik

ved I. T. BIRK Telef. Rødkjærsbro 14

Fører kun Δ mærkede Varer.

Alle Arter Betonvarer til Afvanding og Kloak føres.

FORLANG TILBUD

TRÆLØSE PR. HERLUFMAGLE - TLF. SKELBY 88
Under Kontrol af Sydøstjyllands Planteavlssudvalg.

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring

Tlf. 14350 . Gensidigt Selskab . Reventlowsgade 14 . København V.

Ansvarsforsikring

Automobillforsikring

Aktieselskabet

Aarhus Privatbank

— stiftet 1871 —

Aarhus: Hovedkontor

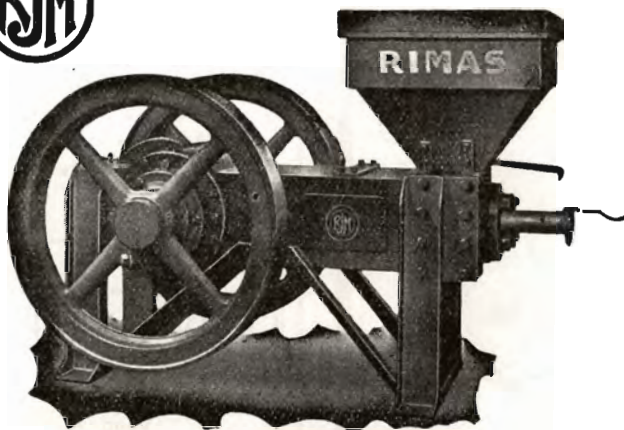
København Nygade 1

Aktiekapitalen ca. 17 Mill. Kr.
hæfter til Sikkerh. for alle Indskud

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF.

Anvend Tørvestrøelse ved Dræning.

Paa Jorder med fintsandet Undergrund kan en Tilsanding af Drænrørene forebygges ved Anbringelse af et Lag Tørvestrøelse („Hundekød“) omkring Stødfugerne, ligesom Tørvestrøelse med Fordel benyttes ved Dræning i stiv Lerjord. Spørg Hedeselskabet.

„RIMAS“ TØRVEPRESSERE
„RIMAS“ ÆLTVÆRKER
„RIMAS“ FORMTØRVSPRESSER

er uovertrufne i Kvalitet, Driftssikkerhed og Økonomi.
Indgiv Deres Bestilling i god Tid.

**Ringsted Jernstøberi
& Maskinfabrik A/s**

Røde

Drænrør

fra 2"–12" haves
altid paa Lager.
Forlang Tilbud.

„Sofienlund“

Teglværk.
Telefon 10 Ulstrup.

Røde Drænrør

2"–12"

Fredenshøj Teglværk

Aabenraa
Telefon 2127

**Dansk Landbrugs-
og Handelslaboratorium**

ved R. KROGH

Odense - Telefon 1731 - 2 Lin.

Tegn Annonce i

Jydsk Telefonbog

Jydsk Telefon-Aktieselskab
Aarhus

**Stenstrup og Odense
Teglværkers Kontorer**

Stenstrup - Telefon Nr. 19

Prima Drænrør

Varde Bank

Esbjerg Afdeling

Kongensgade 62
og Fiskerihavnen

**SKIVE
DISKONTOBANK**

Kontortid 9-12 og 2-5

Filial i Haderup

**Hammerum Herreds
Spare- og Laanekasse**

HERNING
Telefon 10 og 314

Østergade 6
Kontortid
10–12,30 og 14,30–17

RIBE Brændeovne og Tørveovne

Til indenlandsk Brændsel og Briketter
anvendes med størst Fordel vore nye
Modeller.

Brochure paa Forlangende

*Henvend Dem til vore
Forhandlere eller til os.*

A/S RIBE JERNSTØBERI · RIBE
GRUNDLAGT 1848 · TELEFON 261 & 262

Brunkul
Mergel
Kalk

H. THEUT

VIBORG · Telf. 1560 · 1559

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid: 9—15

Telefon: 1500
(5 Linier)

Kontor i Karup

SOPHUS BERENDSEN A/S

V. Farimagsgade 41 · København V.
Kannikvej 18 · Aarhus

Alt Entreprenørmateriale

Leverandør til Hedeselskabet

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telef. 1400 (3 Lin.)

Sct. Mathiasgade 68
Kontortid: Kl. 9—15

Jordbrugskalk.

Gug Kalkværk A/S,
Gug.

v/ Chr. Dahl Skov,
Elmeallé 2, Aalborg.
Telefon 2908.

Aktieselskabet

Skarrehage Moler-Værk

Herning Hede-
& Diskontobank.

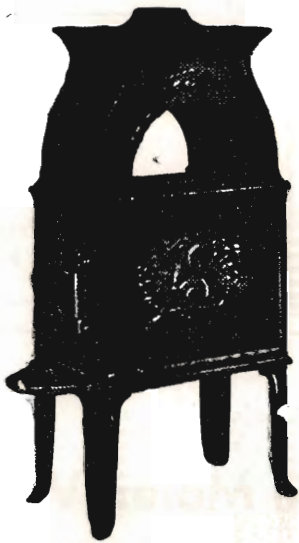
10—12¹/₂, 2¹/₂—5.
Telefon 5, 273 og 720.

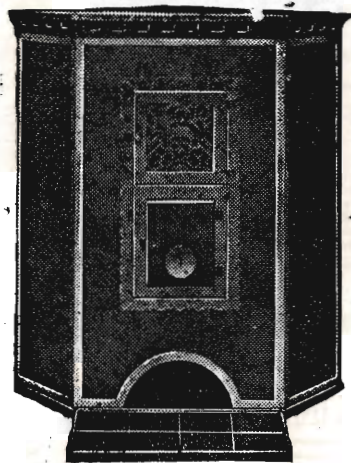
AALBORG TAFEL AKVAVIT.

Marsø Støbeogods

BRÆNDEOVNE

BRÆNDEKAMINER

AKTIESELSKABET
N.A. Christensen & Co.

KGL. HOFLEVERANDØR

NYKØBING MORS

Redaktionsudvalg: Afdelingsleder, Civilingeniør J. Parbo (Formand),
Afdelingsleder, Skovrider B. Steenstrup og Botaniker N. C. Nielsen.

Redaktør: Har. Skodshøj.

Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg.